

Koncepcia udržateľného rozvoja nemotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry na roky 2020 –2025

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Vymedzenie pojmov.....	3
3. Východiská a nástroje štátnej kultúrnej politiky v oblasti ochrany a rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva v národnom kontexte.....	5
3.1 Legislatívne nástroje.....	5
3.2 Rezortné koncepčné nástroje.....	6
3.3 Finančné nástroje (rozpočtová kapitola rezortu kultúry).....	8
3.4 Rezortné inštitucionálne nástroje.....	8
3.5 Prierezovosť agendy.....	9
3.6 Spolupráca.....	10
4 Udržateľný rozvoj a kultúra v medzinárodnom kontexte.....	10
4.1 Udržateľný rozvoj v kontexte Dohovoru.....	11
5 Návrh rámca hodnotenia implementácie Dohovoru.....	12
TABUĽKA 1: RÁMEC VYSOKEJ ÚROVNE S HLAVNÝMI UKAZOVATEĽMI.....	14
TABUĽKA 2: ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE A HODNOTIACE FAKTORY USPORIADANÉ PODĽA TEMATICKÝCH OBLASTÍ.....	16
6 Záver.....	29

1. Úvod

Slovenská republika, uvedomujúc si potrebu ochrany, zachovania a rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva (ďalej len „NKD“) a tradičnej ľudovej kultúry, kontinuálne pristupuje k realizácii konkrétnych krokov prispievajúcich k vyššej miere ochrany, ako aj k zvýšeniu povedomia odbornej i laickej verejnosti o tejto problematike. Slovenská republika ratifikovala Dohovor na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO¹ (ďalej len „Dohovor“) v roku 2006, čím sa medzinárodne zaviazala plniť z neho vyplývajúce záväzky. Široký spoločenský a odborný dialóg prebiehajúci na Slovensku už viacero rokov priniesol svoje výsledky v podobe koncepčných a strategických materiálov, ako aj návrhov zákonov a opatrení.

Predkladaný materiál vzniká z nevyhnutnosti reflektovať na národnej úrovni² obsahové a tematické rozšírenie Operačných smerníc a ďalších súvisiacich aplikačných dokumentov k Dohovoru prijatých na medzinárodnej úrovni v nadväznosti na ciele Agendy 2030 a udržateľný rozvoj, ktorých aktuálne zameranie presahuje pôsobnosť a kompetencie rezortu kultúry. Predkladaná koncepcia je dôležitým nástrojom k plnohodnotnému plneniu týchto záväzkov v rámci Slovenska s priamou účasťou všetkých dotknutých rezortov a to najmä s ohľadom na povinnosť vypracovať a predložiť Medzivládneho výboru Dohovoru komplexnú periodickú Hodnotiacu správu o stave implementácie Dohovoru na národnej úrovni v súlade s inovovanými medzinárodne akceptovanými a schválenými pravidlami. Termín pre splnenie povinnosti pre Slovenskú republiku (spolu s ostatnými európskymi členskými štátmi, s ktorými je v skupine) je 15. december 2021.

Materiál obsahuje stručný prehľad aktuálnych nástrojov štátnej kultúrnej politiky v predmetnej oblasti na Slovensku, a zároveň víziu a Návrh rámca hodnotenia implementácie Dohovoru. Definovaný rámec je výsledkom odborného konsenzu realizovaného v externom expertnom prostredí vo väzbe na činnosť Medzivládneho výboru Dohovoru v období rokov 2017 – 2019. Všetky relevantné dokumenty boli oficiálne schválené Valným zhromaždením členských štátov Dohovoru.

2. Vymedzenie pojmov

V koncepcii, s ohľadom na jej zámer a obsah, vychádzajúc z terminológie uplatnenej v aktuálnych dokumentoch Dohovoru, využívame strešný pojem nehmotné kultúrne dedičstvo ako súčasť kultúrneho dedičstva, pričom ho chápeme aj vo význame „živého/žitého/žijúceho dedičstva“ s presahom na tradičnú ľudovú kultúru a folklórne tradície, s ktorými vo veľkej miere (najmä v našom kultúrno-spoločenskom prostredí a vnímaní) súvisí.

Kultúrne dedičstvo

Kultúrne dedičstvo Slovenskej republiky je nenahraditeľným bohatstvom štátu a jeho občanov, je dokladom vývoja spoločnosti, filozofie, náboženstva, vedy, techniky, umenia,

¹Slovenská verzia Dohovoru je dostupná tu: <http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/medzinarodna-spolupraca/unesco/dohovor-unesco-na-ochranu-nehmotneho-kulturneho-dedicstva-1ea.html>

² Pojem „národná úroveň“ je v kontexte Dohovoru a predkladanej Koncepcie chápaný vo význame „vnútroštátna úroveň“.

dokumentom vzdelanostnej a kultúrnej úrovne slovenského národa, iných národov, národnostných menšín, etnických skupín a jednotlivcov, ktorí žijú alebo v minulosti žili na území Slovenska.³

Nehmotné kultúrne dedičstvo

Pojmom nehmotné kultúrne dedičstvo označujeme ústne tradície a prejavy vrátane jazyka ako prostriedku nehmotného kultúrneho dedičstva; interpretačné umenie; spoločenské zvyky, rituály a slávnostné udalosti; poznatky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom; tradičné remeselníctvo. Nehmotné kultúrne dedičstvo znamená tiež postupy, stvárnenia, prejavy, poznatky, schopnosti, ako aj nástroje, predmety, artefakty a s nimi spojené kultúrne miesta, ktoré spoločenstvá, skupiny a v niektorých prípadoch jednotlivci pokladajú za súčasť svojho kultúrneho dedičstva. Toto nehmotné kultúrne dedičstvo si spoločenstvá a skupiny odovzdávajú z generácie na generáciu a sústavne ho znova a znova vytvárajú ako reakciu na okolité prostredie, interakciu s prírodou a svojou históriou, pričom im poskytuje pocit identity a kontinuity, podporujúc tak úctu ku kultúrnej rozmanitosti a ľudskej tvorivosti.⁴

Prívlastok „nehmotné“ vyjadruje podstatu jeho existencie vo väzbe na nehmotnú/nemateriálnu povahu ľudskej vôle a znalostí prenášaných (tradovaných) prostredníctvom napodobňovania a živej skúsenosti. V medzinárodnom expertnom prostredí (aj na pôde UNESCO) sa v tejto súvislosti čoraz častejšie používa pojem „živé/žité/žijúce dedičstvo“ alebo „živá kultúra“ (z angl. originálu „living heritage“, „living culture“), ktoré možno vnímať v synonymickom význame.

Tradičná ľudová kultúra

Súhrn hmotných a nehmotných produktov ľudskej činnosti, vytvorených v tradičných spoločnostiach a zviazaných so sociálnymi vrstvami nazývanými ľud (na Slovensku najmä roľníci, remeselníci, robotníci a ďalšie nepriviligované sociálne vrstvy). Prenášala sa z generácie na generáciu ústnym podaním, napodobňovaním a v podstatne menšej miere písomnou formou. Tradičná ľudová kultúra ako ucelený a živý systém zanikala postupne s modernizáciou spoločnosti, avšak viaceré jej javy sa stali zdrojom kultúrnej a spoločenskej identity a uchovávajú sa ako prejavy lokálneho, regionálneho alebo národného kultúrneho dedičstva.

Folklórne tradície

Súčasťou nehmotného kultúrneho dedičstva sú folklórne tradície. Sú to kultúrne javy, ktoré sú vo vedomí lokálneho, regionálneho spoločenstva alebo aj celej spoločnosti pokladané za ústne, herné, dramatické, spevné, tanečné a hudobné prejavy tradičnej ľudovej kultúry. Uchovávajú sa v lokálnych spoločenstvách. Šíria sa prirodzenou formou medziľudskej

³ Zbierka zákonov Slovenskej republiky č. 91/2001, čiastka 39 z 20. marca 2001, Deklarácia Národnej rady Slovenskej republiky o ochrane kultúrneho dedičstva, čl. 1.

⁴ Dohovor na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva, UNESCO, Paríž 17.10.2003.

komunikácie, ale aj v sekundárnej podobe prostredníctvom masmédií a folklórnych kolektívov (folklorizmus).⁵

Ochrana

Ochrana znamená opatrenia zamerané na zabezpečenie životnosti kultúrneho dedičstva vrátane klasifikácie, dokumentácie, výskumu, záchrany, ochrany, propagácie, zveľačovania, odovzdávania, a to najmä formou oficiálneho a neoficiálneho vzdelávania, ako aj revitalizácie rozličných aspektov takéhoto dedičstva.⁶

Nehmotná podstata duchovného dedičstva zásadným spôsobom ovplyvňuje podmienky a formy jeho identifikácie, evidencie i praktickej ochrany. V mnohých prípadoch je táto ochrana možná iba prostredníctvom zastupujúcich hmotných objektov a pamiatok viazucich sa napríklad k historickým udalostiam či osobnostiam. Prostredníctvom rôznych médií, audiovizie, zvukových nosičov, internetu a podobne je zároveň možné dokumentovanie a zachovanie aj ďalších nehmotných (duchovných) hodnôt na základe vytvárania priaznivých legislatívnych, organizačných a realizačných podmienok. Súčasťou ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva je ochrana talentu a zručnosti (fortielu) tvorcov kultúrnych hodnôt v profesiách a činnostiach, ktorých výsledkom nie je hmotný produkt, ale spravidla zvukové, hudobné, slovné a obrazové dielo.

3. Východiská a nástroje štátnej kultúrnej politiky v oblasti ochrany a rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva v národnom kontexte

3.1 Legislatívne nástroje

Z hľadiska legislatívnych nástrojov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry na Slovensku ku kľúčovým patrí:

- *zákon č. 460/1992 Zb. Ústava SR v znení neskorších predpisov (Šiesty oddiel – Právo na ochranu životného prostredia a kultúrneho dedičstva Čl. 44, ods. (2) Každý je povinný chrániť a zveľadovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo),*
- *Deklarácia Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva prijatá uznesením NR SR č. 1292 dňa 28. februára 2001 (Zbierka zákonov Slovenskej republiky č. 91 / 2001, čiastka 39 z 20. marca 2001),*
- *zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov,*
- *zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov),*

⁵ Pozri tiež heslo Folklor, Encyklopédia ľudovej kultúry Slovenska. Bratislava: VEDA, 1995.

⁶ Definícia vytvorená podľa Dohovoru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva, UNESCO, Paríž 17.10.2003.

- zákon SNR č.4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách,
- zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 189/2015 Z. z. o kultúrno-osvetovej činnosti.⁷

S ohľadom na priame prepojenie nehmotnej zložky kultúrneho dedičstva s prejavmi, artefaktmi a činnosťou spojenou s ochranou hmotného kultúrneho dedičstva i ďalšie zákony, najmä:

- zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z.,
- zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 266/2015 Z. z..

Ústredným orgánom štátnej správy pre kultúrne dedičstvo, kultúrno-osvetovú činnosť, ľudovú umeleckú výrobu a kultúru národnostných menšín je podľa § 18 ods. 1 písmeno b), e) a i) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „MK SR“). K hlavným úlohám MK SR vo vecne vymedzenej oblasti (vrátane ochrany a rozvoja kultúrnych aktivít osôb so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva) patrí najmä vypracúvanie návrhov zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, vypracúvanie koncepčných materiálov, zriaďovanie organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR a v neposlednom rade aj zabezpečenie financovania kultúry.

3.2 Rezortné koncepčné nástroje

Dohovor Slovenská republika ratifikovala v roku 2006, následne v roku 2007 vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda SR“) prijala významný dokument – Koncepciu starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru (nastavenú na obdobie do roku 2013) a dňa 7. januára 2015 uznesením č. 12 aktualizovanú Koncepciu starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru do roku 2020. Predmetná rezortná koncepcia definuje 22 strategických úloh, ktoré možno z hľadiska zamerania rozdeliť do hlavných oblastí: 1. Inventarizácia, dokumentácia,

⁷ Zákon implementuje pojem nehmotné kultúrne dedičstvo a záväzky SR vyplývajúce z Dohovoru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva a Dohovoru o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov.

archivácia, 2. Reprezentatívne zoznamy nehmotného kultúrneho dedičstva, 3. Vydavateľská činnosť, 4. Výchova a vzdelávanie, 5. Medzinárodná spolupráca, 6. Prezentačná činnosť.⁸

V Programovom vyhlásení vlády SR na roky 2016 – 2020 vláda SR deklarovala záujem naďalej rozvíjať činnosť v oblasti kultúry na princípe continuity politik, pričom jedným zo základov kultúrnej politiky štátu je realizácia schválených a celospoločensky akceptovaných strategických i koncepcných materiálov.⁹ Zaviazala sa venovať náležitú pozornosť ochrane, podpore a rozvoju nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry. Deklarovala, že vytvorí podmienky pre ich uplatnenie v procese rozvoja miestnej a regionálnej kultúry, v kreatívnom priemysle a cestovnom ruchu aj v spolupráci s územnou samosprávou a občianskou spoločnosťou. Na tento účel sa zaviazala pripraviť koncepciu rozvoja regionálnej kultúry na Slovensku. Taktiež deklarovala záujem pokračovať v procesoch digitalizácie a zverejňovania kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky v prospech širokej verejnosti, a to prostredníctvom zabezpečenia udržateľnosti a rozvoja materiálno-technického vybavenia a procesov zameraných na záchranu, obnovu a digitalizáciu kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky, na jeho zachovanie a systematické sprístupňovanie prostredníctvom inštitúcií, ktoré realizovali projekty v tejto oblasti.

Do Plánu práce vlády na rok 2018 bola ako užšie špecifikovaná alternatíva koncepcného materiálu o rozvoji miestnej a regionálnej kultúry zaradená úloha vypracovať Koncepciu udržateľného rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry. V priebehu roku 2018 však MK SR realizovalo kroky k vypracovaniu komplexného strategického dokumentu o miestnej a regionálnej kultúre a kultúre národnostných menšín. V júni 2019 vláda SR schválila Koncepciu Stratégie rozvoja miestnej a regionálnej kultúry a kultúry národnostných menšín SR z dielne MK SR, z ktorej vyplynula pre ministerku kultúry úloha B. 1 zabezpečiť prípravu nelegislatívneho materiálu Stratégia rozvoja miestnej a regionálnej kultúry a kultúry národnostných menšín Slovenskej republiky do roku 2030 a predložiť ho na rokovanie vlády do 31. 12. 2020. Z uvedeného dôvodu (aj s ohľadom na platnú Koncepciu starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru do roku 2020) sa vypracovanie ďalšej koncepcie môže javiť ako nadbytočné. V nadväznosti na obsahovo významné a záväzné zmeny prebiehajúce v medzinárodnom prostredí v súvislosti s previazaním agendy Dohovoru s cieľmi Agendy 2030 a udržateľným rozvojom a nutnosťou ich reflexie na národnej úrovni (s povinnosťou podania Hodnotiacej správy do 15. decembra 2021) je nevyhnutné oficiálne zainteresovať do implementácie Dohovoru aj ostatné rezorty. MK SR z uvedeného dôvodu požiadalo predsedu vlády SR o ponechanie úlohy vypracovať na tento účel iniciatívny materiál Koncepciu udržateľného rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry (s termínom predloženia do 31. októbra 2019).

⁸ Správu o stave plnenia úloh vyplývajúcich z Koncepcie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru do roku 2020 za obdobie 2015 – 1. polrok 2017 predložil minister kultúry na rokovanie vlády SR v zmysle plnenia úlohy B2 uznesenia č. 12 zo 7. januára 2015. Vláda SR vzala správu na vedomie na svojom rokovaní dňa 24. 7. 2017. Materiál je k dispozícii <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=26697>

⁹ Ďalšími strategickými materiálmi schválenými vládou SR, ktoré špecifickým spôsobom reflektujú aj problematiku nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry sú: Koncepcia Stratégie rozvoja miestnej a regionálnej kultúry a kultúry národnostných menšín (z roku 2019), Stratégia ochrany pamiatkového fondu 2017 – 2022, Stratégia rozvoja kreatívneho priemyslu (z roku 2015), Stratégia rozvoja kultúry pre roky 2014 – 2020 (z roku 2014) a súvisiace akčné plány.

3.3 Finančné nástroje (rozpočtová kapitola rezortu kultúry)

Z hľadiska finančných nástrojov rezortu kultúry je podpora tradičnej ľudovej kultúry a nehmotného kultúrneho dedičstva zabezpečovaná prostredníctvom financovania činnosti organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva na základe kontraktu a prioritných projektov.¹⁰ Podľa platnej legislatívy poskytuje MK SR dotácie v rámci programov Obnov si svoj dom, Kultúra znevýhodnených skupín a Kultúrne poukazy.

Od roku 2016 je financovanie aktivít z oblasti nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry (pre širokú škálu subjektov a jednotlivcov) zabezpečované prostredníctvom verejnoprávnej inštitúcie Fond na podporu umenia (zákon č. 284/2014 Z. z. o Fonde na podporu umenia a o zmene a doplnení zákona č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).¹¹ Podpora projektov z oblasti kultúry národnostných menšín (vrátane tradičnej ľudovej kultúry) je v zmysle zákona č. 138/2017 Z. z. o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín a o zmene a doplnení niektorých zákonov od roku 2018 poskytovaná prostredníctvom verejnoprávnej inštitúcie – Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

3.4 Rezortné inštitucionálne nástroje

Inštitucionálnymi nástrojmi pre implementáciu štátnej kultúrnej politiky v rezorte kultúry sú najmä organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MKSR, ako aj inštitúcie financované aj zo štátneho rozpočtu.¹² Na ochrane, rozvoji a šírení nehmotného kultúrneho dedičstva, tradičnej ľudovej kultúry, ľudovej umeleckej výroby či scénického folklorizmu sa podieľajú najmä: Slovenský ľudový umelecký kolektív¹³, Ústredie ľudovej umeleckej výroby¹⁴ a Národné osvetové centrum. Ďalej je to Umelecký súbor Lúčnica, Tanečné divadlo Ifjú Szivek, ako aj múzeá a knižnice: Slovenské národné múzeum (18 špecializovaných múzeí vrátane 8 múzeí prezentujúcich kultúru českej, chorvátskej, maďarskej, nemeckej, rómskej, rusínskej, ukrajinskej a židovskej národnostnej menšiny, Múzeum bábkarských kultúr a hračiek, Historické múzeum, Hudobné múzeum a i.), Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici, Slovenská národná knižnica, Univerzitná knižnica v Bratislave, Štátna

¹⁰ V uplynulom období sa ministerstvo významnou mierou podieľalo a stále podieľa aj na spolufinancovaní projektov, ktoré boli súčasťou celorezortných národných digitalizačných projektov. Vďaka získaniu značného objemu financií z Operačného programu Informatizácia spoločnosti – Prioritná os 2 – Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry sa podarilo v rezorte kultúry vytvoriť podmienky na realizáciu rozsiahlej digitalizácie širokej škály objektov, javov a prejavov dokumentujúcich kultúrne dedičstvo Slovenska v celej jeho šírke. Pokračovanie v aktivitách digitalizácie prejavov nehmotného kultúrneho dedičstva, sprístupňovanie digitálnych objektov komunikačnými nástrojmi súčasnosti a ich využívanie v praxi je dôležitým nástrojom aj pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu.

¹¹ V nadväznosti na Európsky rok kultúrneho dedičstva 2018, ako aj vládou Slovenskej republiky verejne deklarovanej záujem o posilnenie finančnej podpory s akcentom na podporu folklórneho hnutia, zlepšenie materiálového vybavenia folklórnych kolektívov, podporu remeselnej a ľudovej umeleckej výroby bola v roku 2018 iniciovaná a v priebehu roku 2019 realizovaná cieľená zvýšená finančná dotácia pre štátom nezriaďované subjekty prostredníctvom Fondu na podporu umenia v rámci podpornej aktivity Folklór duša Slovenska.

¹² Napr. Rozhlas a televízia Slovenska, Fond na podporu umenia, Fond na podporu kultúry národnostných menšín, Audiovizuálny fond, Matica slovenská.

¹³ Centrum pre tradičnú ľudovú kultúru v rámci SLUKu – v pozícii koordinačného orgánu pre implementáciu Koncepcie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru (z r. 2007, 2015) a SLUK ako umelecké teleso.

¹⁴ Oblasť starostlivosti o tradičné remeslá a ľudovú umeleckú výrobu.

vedecká knižnica v Košiciach, Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, Štátna vedecká knižnica v Prešove, Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči¹⁵ a i.

3.5 Prierezovosť agendy

Pri odpočte nástrojov štátnej kultúrnej politiky v oblasti starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru a nehmotné kultúrne dedičstvo treba zdôrazniť, že táto problematika súvisí s činnosťou viacerých rezortov. V rámci medzirezortnej spolupráce je jedným z kľúčových partnerov Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR s kompetenciami v oblasti formálneho vzdelávania,¹⁶ vedy a výskumu¹⁷ i problematiky základných umeleckých škôl. Ministerstvo dopravy a výstavby SR má v gescii oblasť cestovného ruchu, ktorá okrem iného súvisí aj s poznaním, cielenou podporou a prezentáciou kultúrno-historického potenciálu príslušného územia či celej krajiny. Problematika hospodárenia (vrátane tradičných spôsobov), pestovanie plodín, lesné hospodárenie, spracovanie dreva, chov zvierat, poľovníctvo, rybolov, ako aj rozvoj vidieka je agendou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Ministerstvo životného prostredia SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť ochrany prírody a krajiny, pričom mnohé ochranné procesy a postupy uplatňované v súčasnosti majú svoj základ v postupoch príznačných pre tradičnú kultúru. Podpora malého podnikania a stredného podnikania, ktoré súvisí napr. s činnosťou remeselníkov a ľudových umeleckých výrob, je v gescii Ministerstva hospodárstva SR. Oblasť zahraničných vzťahov a jednotnú prezentáciu Slovenskej republiky v zahraničí (vrátane činnosti slovenských inštitútov) má v kompetencii Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.¹⁸

V rámci celého komplexu činností a aktivít prispievajúcich k uchovávaniu i rozvíjaniu tradičnej ľudovej kultúry a nehmotného kultúrneho dedičstva má okrem štátnej správy svoj významný podiel aj územná samospráva (zriaďovanie organizácií, poskytovanie grantov a dotácií a i.) a tretí sektor. Pilierom však za každých okolností ostávajú konkrétni nositelia

¹⁵ Zabezpečuje napr. prepis kníh do Braillovoho písma.

¹⁶ Ako výsledok implementácie úloh Konceptie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru z roku 2007 je Regionálna výchova a ľudová kultúra (prierezová téma) zahrnutá do Inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ. Je i súčasťou širšie koncipovanej prierezovej témy – Multikultúrnej výchovy v rámci Inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ. Dňa 6. júla 2016 minister školstva schválil *Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách* – problematika je súčasťou témy Človek a spoločnosť, Umenie a kultúra. V súčasnosti prebieha spolupráca v rámci Odbornej pracovnej komisie pre voliteľný predmet na podporu tradičnej ľudovej kultúry. Problematika regionálnej výchovy a ľudovej kultúry je súčasťou vzdelávacieho štandardu povinného vyučovacieho predmetu umenie a kultúra na gymnáziách a cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti na maturitnú skúšku z tohto predmetu ako voliteľného predmetu maturitnej skúšky.

¹⁷ Ministerstvo intenzívne spolupracuje s Ústavom etnológie Slovenskej akadémie vied (zamestnanci sú ako experti členmi poradných orgánov MK SR) a je systematicky súčinné s organizáciami vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (napr. Centrom pre tradičnú ľudovú kultúru pri SEUKu, Ústredím ľudovej umeleckej výroby a i.). Ústav hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied disponuje bohatým fondom z etnomuzikologických a etnochoreologických výskumov, ktoré by mali byť v záujme ochrany, ako aj zachovania a sprístupnenia ich výpovednej a informačnej hodnoty čo najskôr digitalizované.

¹⁸ V rámci spolupráce s rezortom kultúry vznikol dokument *Rámcové priority prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí na roky 2017 – 2019*. Svoje miesto v ňom má aj prezentácia nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry.

a tvorcovia týchto hodnôt. Štát je kľúčovým partnerom, ktorý má vytvárať systematické a priaznivé podmienky na ich ochranu, kontinuitu i udržateľný rozvoj.

3.6 Spolupráca

Vláda SR vo svojom programovom vyhlásení deklarovala, že bude pokračovať v efektívnom dialógu s odbornou kultúrnou verejnosťou, zástupcami územnej samosprávy a ďalších relevantných subjektov. Problematikou tradičnej ľudovej kultúry a nehmotného kultúrneho dedičstva sa v uvedenom zmysle od roku 2007 zaoberá špecializovaný poradný orgán ministerky kultúry SR – Rada na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva (so zastúpením odborníkov z radov vedeckých inštitúcií, vysokých škôl, kultúrnych inštitúcií zriaďovaných ústredným orgánom štátnej správy a orgánmi územnej samosprávy, zástupcami územnej samosprávy, mimovládnych organizácií, médií i expertov jednotlivcov), téma vecne spadá do agendy Výboru pre kultúrne dedičstvo a Výboru pre kultúrno-osvetovú činnosť Rady vlády SR pre kultúru. V priamej väzbe na Dohovor je jeho implementácia pravidelne vyhodnocovaná v rámci činnosti Slovenskej komisie pre UNESCO – poradného orgánu vlády SR a Národnej rady SR vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa UNESCO, ktorý je v gescii Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Problematika v špecifických kontextoch je predmetom činnosti početných expertných, bilaterálnych, medzirezortných i medzinárodných pracovných skupín.¹⁹ V rámci medzinárodných štruktúr má SR od decembra 2018 na štyri roky personálne zastúpenie v expertnom poradnom orgáne Medzivládneho výboru Dohovoru, tzv. Hodnotiacom orgáne (Evaluation body), čím sa aktívne priamo podieľa aj na hodnotiacich procesoch súvisiacich s predmetnou agendou v medzinárodnom prostredí.

4 Udržateľný rozvoj a kultúra v medzinárodnom kontexte

Ciele Agendy 2030 a udržateľný rozvoj sa vo väzbe na kultúru postupne implementujú do medzinárodných i národných kultúrnych politík. Problematikou kultúry a udržateľného rozvoja sa v tomto období aktívne zaoberá Výbor Rady Európskej únie pre kultúrne záležitosti (CAC).²⁰

Kultúru s ohľadom na tri základné piliere udržateľného rozvoja (environmentálny, sociálny a ekonomický) možno vnímať v troch polohách:

- kultúra ako súčasť udržateľného rozvoja (kultúra ako štvrtý rovnocenný pilier),

¹⁹ Dočasná pracovná skupina pre digitalizáciu nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnú ľudovú kultúru, Pracovná skupina pre prípravu voliteľného predmetu zameraného na tradičnú ľudovú kultúru pri Štátnom pedagogickom ústave, Medzirezortná skupina pre prezentáciu kultúry v zahraničí, medzinárodné spolupráce v súvislosti s prípravou a zápisom medzinárodných nominácií do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

²⁰ Prebiehajú rokovania k prijatiu Návrhu rezolúcie o kultúre a trvalo udržateľnom rozvoji s cieľom akcentovať prínos kultúrnych politík v kontexte stratégií trvalo udržateľného rozvoja Európskej únie, ktorý by mal byť schválený ministrami zodpovedných za kultúru v rámci zasadnutia Rady pre vzdelávanie, mládež kultúru a šport v novembri 2019.

- kultúra pre udržateľný rozvoj (kultúra ako prostredník medzi tromi piliermi).²¹
- kultúra ako udržateľný rozvoj (kultúra ako spoločný základ všetkých pilierov).²²

Parlamentné zhromaždenie Rady Európy (na základe správy podanej Výborom pre kultúru, vedu, vzdelávanie a médiá) v záujme zosúladenia medzinárodných kultúrnych politík prijalo v marci 2019 Odporúčanie k zosúladeniu medzinárodných dokumentov súvisiacich s ochranou nehmotného kultúrneho dedičstva.²³

Na pôde UNESCO expertné skupiny, Medzivládny výbor a Valné zhromaždenie členských štátov Dohovoru v priebehu rokov 2017 – 2019 vypracovali a schválili rozšírenie Operačných smerníc²⁴ a kľúčových dokumentov súvisiacich s implementáciou Dohovoru. Ratifikácia Dohovoru v roku 2006 zaväzuje Slovenskú republiku ako jednu z členských krajín Dohovoru plniť úlohy a odporúčania vyplývajúce zo schválených dokumentov.

4.1 Udržateľný rozvoj v kontexte Dohovoru

V rámci Operačných smerníc k Dohovoru pribudla kapitola VI. Ochrana nehmotného kultúrneho dedičstva a udržateľný rozvoj na národnej úrovni. V súlade s jej obsahom sa v záujme účinného vykonávania Dohovoru členské štáty zaväzujú všetkými vhodnými prostriedkami uznať význam a posilniť úlohu nehmotného kultúrneho dedičstva ako hnacej sily a záruky udržateľného rozvoja, ako aj plne integrovať ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva do svojich rozvojových plánov, politík a programov na všetkých úrovniach. Pri uznávaní vzájomnej závislosti medzi nehmotným kultúrnym dedičstvom a udržateľným rozvojom sa členské štáty snažia udržiavať rovnováhu medzi tromi rozmermi trvalo udržateľného rozvoja (ekonomickým, sociálnym a environmentálnym), ako aj ich vzájomnými väzbami. V záujme zabezpečenia mieru a bezpečnosti je ich snahou rozvíjať spoluprácu s príslušnými odborníkmi, kultúrnymi aktérmi (nositeľmi kultúry) a prostredníkmi (mediátormi) na participatívnom princípe. Členské štáty uznávajú dynamickú povahu nehmotného kultúrneho dedičstva v mestskom aj vidieckom prostredí a podporujú ochranu výlučne takých prejavov, ktoré sú zlučiteľné s existujúcimi medzinárodnými nástrojmi v oblasti ochrany ľudských práv, vzájomného rešpektu medzi spoločenstvami, skupinami a jednotlivcami a udržateľným rozvojom. Operačné smernice v príslušnej doplnenej kapitole podrobne rozoberajú problematiku nehmotného kultúrneho dedičstva a udržateľného rozvoja v nadväznosti na nasledovné čiastkové témy:

1. v oblasti sociálneho rozvoja:

1.1 Bezpečnosť stravy

²¹ Kultúra ako systém spoločne zdieľaných významov v rámci spoločenstva má vplyv na to, ako komunita opatrenia trvalo udržateľného rozvoja vníma a hodnotí, je hnacou silou, ktorá môže prepájať rôzne environmentálne, sociálne a ekonomické záujmy.

²² Kultúra v celej svojej rozmanitosti a bohatstve stelesňuje hodnoty a je zdrojom identity, na základe ktorého môže mať kultúra transformačnú úlohu ako tvorca udržateľnosti, ktorý umožňuje udržateľný spôsob života.

²³ Recommendation 2148 <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-DocDetails-EN.asp?FileID=26469&lang=EN>

²⁴ https://ich.unesco.org/doc/src/ICH-Operational_Directives-7.GA-PDF-EN.pdf

- 1.2 Zdravotná starostlivosť
 - 1.4 Kvalitné vzdelanie
 - 1.4 Rovnosť mužov a žien
 - 1.5 Prístup k čistej a bezpečnej vode a udržateľnosť jej využívania
2. v oblasti hospodárskeho rozvoja
- 2.1 Generovanie príjmov a udržateľnej obživy
 - 2.2 Produktívna zamestnanosť a dôstojná práca
3. v oblasti vzájomného vplyvu cestovného ruchu a ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva
- 3.1 Udržateľnosť životného prostredia
 - 3.2 Znalosti a skúsenosti týkajúce sa prírody a vesmíru
 - 3.3 Environmentálne vplyvy na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva
 - 3.4 Odolnosť voči prírodným katastrofám a zmene klímy
4. v oblasti mieru a bezpečnosti
- 4.1 Prevencia a riešenie sporov
 - 4.2 Obnovenie mieru a bezpečnosti
 - 4.3 Dosiahnutie trvalého mieru a bezpečnosti

5 Návrh rámca hodnotenia implementácie Dohovoru

O stave implementácie Dohovoru (prijatých legislatívnych, regulačných a iných opatreniach na vykonávanie Dohovoru na vnútroštátnej úrovni) podľa nových Operačných smerníc je každá členská krajina povinná vypracovať a predložiť Medzivládnejmu výboru k Dohovoru periodickú Hodnotiacu správu. Za účelom efektívneho merania reálnych výstupov, výsledkov a vplyvov implementácie Dohovoru v praxi bol Valným zhromaždením členských štátov schválený Návrh rámca hodnotenia implementácie Dohovoru. Definuje konkrétne dlhodobé, strednodobé a krátkodobé ciele, osem samostatných tematických oblastí so súborom 26 hlavných a 86 súvisiacich - pridružených ukazovateľov (faktorov).

Zadefinované vízie, ciele a nastavené merateľné ukazovatele rozpracované v Návrhu rámca hodnotenia implementácie Dohovoru sú identické pre všetky členské krajiny, pričom rozsah a spôsob ich implementácie odzrkadľujú špecifiká i platnú legislatívu jednotlivých krajín. Nastavené úlohy majú slúžiť ako konsenzuálny medzinárodne rešpektovaný návod účinne prispievajúci k „želateľnému“ stavu napĺňania cieľov Dohovoru. Vypracovaná periodická Hodnotiacia správa bude oficiálne medzinárodne komunikovaným obrazom o prístupe každej krajiny k záväzkom vyplývajúcim z ratifikácie Dohovoru. V súlade so schváleným harmonogramom predkladania správ je SR povinná predložiť takúto správu v roku 2021. V marci 2021 má MK SR predložiť na rokovanie vlády SR aj Záverečnú správu o implementácii Koncepcie starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru do roku 2020. Materiál bol nastavený výsostne rezortne, preto nezohľadní účasť ostatných kľúčových aktérov súvisiacich s rozšírením agendy o udržateľný rozvoj. Z uvedeného dôvodu je cieľom aktuálne predkladanej koncepcie v dostatočnom časovom predstihu zaviazat' jednotlivé rezorty (v súlade s vecne príslušnými kompetenciami) k priebežnému reflektovaniu, nastavovaniu

a plneniu jednotlivých odporúčaní a k spolupráci s MK SR pri príprave spoločnej Hodnotiacej správy pre UNESCO. Obe správy vypracované v roku 2021 budú reflexiou dosiahnutých výsledkov na poli starostlivosti o nehmotné kultúrne dedičstvo a tradičnú ľudovú kultúru na Slovensku v širšom kontexte, a zároveň východiskom k vypracovaniu, zadefinovaniu a nastaveniu konkrétnych, komplexných, funkčných a efektívnych nástrojov implementácie Dohovoru na národnej úrovni pre nasledujúce obdobie v rámci Národného akčného plánu udržateľného rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry na roky 2022 – 2025.

TABUEKA 1: RÁMEC VYSOKEJ ÚROVNE S HLAVNÝMI UKAZOVATEĽMI
Schválený Valným zhromaždením členských štátov Dohovoru

Vízia	Nehmotné kultúrne dedičstvo (ďalej len „NKD“) je chránené spoločnosťami, skupinami a jednotlivcami, ktorí ho spravujú aktívne a nepretržite, čím prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju blahobytu, dôstojnosti a tvorivosti ľudstva v mierovej a inkluzívnej spoločnosti.							
Dlhodobé výsledky/ciele	Zabezpečenie kontinuálnej transmisie NKD.	Rešpektovanie rozmanitosti NKD			Zabezpečenie uznania a uvedomovania si dôležitosti NKD a jeho ochrany.	Zvyšovanie angažovanosti a medzinárodnej spolupráce pri ochrane NKD medzi všetkými zainteresovanými stranami na všetkých úrovniach.		
Strednodobé výsledky/ciele	Budovanie účinných vzťahov medzi rozmanitými spoločnosťami, skupinami a jednotlivcami, ako aj ostatnými zainteresovanými stranami pri ochrane NKD. Dynamický rozvoj a implementácia opatrení alebo plánov ochrany pre špecifické prvky NKD prostredníctvom rôznych spoločností, skupín a jednotlivcov.							
Krátkodobé výsledky/ciele	Zlepšenie kapacít na podporu ochrany NKD vo všeobecnosti. Zlepšenie kapacít na implementáciu opatrení alebo plánov pre špecifické prvky NKD.							
Tematické oblasti	Inštitucionálne a ľudské kapacity	Prenos informácií, vedomostí, kompetencií a vzdelávanie	Inventarizácia a výskum	Politické, právne a administratívne opatrenia	Úloha nehmotného kultúrneho dedičstva a jeho ochrana v spoločnosti	Zvyšovanie povedomia o dôležitosti NKD	Zapojenie spoločností, skupín a jednotlivcov, ako aj iných zainteresovaných strán	Medzinárodná angažovanosť
Základné ukazovatele (stručne)	1. Príslušné orgány, ktoré podporujú prax a šírenie znalostí	4. Vzdelávanie, formálne aj neformálne, posilňujúce šírenie znalostí a prehlbujúce rešpekt	7. Súpis - zoznamy odrážajúce rôznorodosť NKD a prispievajúce k jeho ochrane	11. Politické, právne a administratívne opatrenia v oblasti odrážajú rôznorodosť NKD a sú implementované	15. Význam NKD v spoločnosti je široko uznávaný/ akceptovaný 16. Inkluzívne plány a	17. Komunity, skupiny a jednotlivci sa významne podieľajú na zvyšovaní povedomia o	21. Posilňovanie angažovanosti zainteresovaných strán pri ochrane NKD	23. Výbor Dohovoru zahŕňa mimovládne organizácie, verejné a súkromné inštitúcie,

	<p>2. Programová podpora na posilnenie ľudských kapacít zameraných na ochranu</p> <p>3. Školenia organizované alebo adresované komunitám a tým, ktorí pracujú v oblasti kultúry a kultúrneho dedičstva</p>	<p>5. Téma NKD začlenená do základného a stredoškolského vzdelávania</p> <p>6. Pomaturitné vzdelávanie podporujúce problematiku ochrany a výskum NKD</p>	<p>8. Proces súpisu je inkluzívny, rešpektuje rôznorodosť a podporuje ochranu zo strany spoločenstiev a skupín</p> <p>9. Výskum a dokumentácia prispieva k ochrane</p> <p>10. Výsledky výskumu sú dostupné a využívané</p>	<p>v praxi</p> <p>12. Politické, právne a administratívne opatrenia v oblasti vzdelávania odrážajú rôznorodosť NKD a sú implementované v praxi</p> <p>13. Politické, právne a administratívne opatrenia v iných oblastiach, než je kultúra a vzdelávanie, odrážajú rôznorodosť NKD a sú implementované v praxi</p> <p>14. Politické, právne a administratívne opatrenia rešpektujú tradičné zvyky, praktiky, postupy a prejavy</p>	<p>programy zdôrazňujú význam ochrany NKD a zameriavajú sa na zvyšovanie sebaúcty a vzájomného rešpektu</p>	<p>NKD</p> <p>18. Na zvyšovaní povedomia sa podieľajú aj médiá</p> <p>19. Povedomie zvyšujú verejné informačné nástroje</p> <p>20. Pri zvyšovaní povedomia sa dodržiavajú etické zásady²⁵</p>	<p>22. Občianska spoločnosť prispieva k monitorovaniu ochrany</p>	<p>súkromné osoby²⁶</p> <p>24. Zmluvné štáty pri ochrane spolupracujú</p> <p>25. Zmluvné štáty sa zapájajú do medzinárodnej siete a inštitucionálnej spolupráce</p> <p>26. Fond NKD podporuje ochranu a medzinárodnú angažovanosť²⁷</p>
--	--	--	--	--	---	--	---	---

²⁵ <https://ich.unesco.org/en/ethics-and-ich-00866>

²⁶ Tento ukazovateľ je monitorovaný a vykazovaný iba na globálnej úrovni.

²⁷ Tento ukazovateľ je monitorovaný a vykazovaný iba na globálnej úrovni.

TABUĽKA 2: ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE A HODNOTIACE FAKTORY USPORIADANÉ PODĽA TEMATICKÝCH OBLASTÍ

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
Inštitucionálne a ľudské kapacity	1. Miera, do akej príslušné orgány, inštitúcie a poradné mechanizmy podporujú nepretržitú implementáciu a šírenie NKD	1.1 Bol určený a ustanovený jeden alebo viaceré orgány s kompetenciami pre ochranu NKD .	Článok 13 (b) OD 154(a)
		1.2 Existujú príslušné orgány pre ochranu špecifických prvkov NKD , či už boli alebo neboli zapísané. ²⁹	Článok 13 (b) OD 158(a), OD 162(d)
		1.3 Podporuje sa rozsiahla a inkluzívna ³⁰ účasť na ochrane a riadení NKD , najmä prostredníctvom dotknutých spoločností, skupín a jednotlivcov, pomocou poradných orgánov alebo iných koordinačných mechanizmov	OD 80
		1.4 Podporujú sa inštitúcie, organizácie a/alebo iniciatívy zamerané na zdokumentovanie NKD a ich materiály sa využívajú na podporu pokračujúcej praxe a šírenia NKD.	Článok 13(d)(iii)
		1.5 Kultúrne strediská, centrá odbornosti, výskumné inštitúcie, múzeá, archívy, knižnice, atď., prispievajú k ochrane a riadeniu rozvoja NKD	OD 79, OD 109
	2. Miera, do akej programy podporujú posilňovanie ľudských kapacít na podporu ochrany a riadenia NKD	2.1 Inštitúcie terciárneho vzdelávania ponúkajú učebné osnovy a akademické študijné programy ochrany a rozvoja NKD na inkluzívnom princípe.	Článok 14 (a)(iii) OD 107(k)
		2.2 Vládne inštitúcie, centrá a iné orgány poskytujú školenia k ochrane a rozvoju NKD na inkluzívnom princípe.	

²⁸ Tento stĺpec predstavuje čiastočný zoznam niektorých relevantných ustanovení Dohovoru, operačných smerníc (OD – Operational Directives), Etických princípov (EP).

²⁹ Odkaz či už boli zapísané alebo nie sa viaže na zápis do Zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva, ktoré si vyžaduje naliehavú ochranu, alebo do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva.

³⁰ Odkazy „inkluzívny“, „inkluzívne“ alebo „na inkluzívnom základe/princípe“ sa týkajú všetkých skupín a vrstiev spoločnosti vrátane domáceho obyvateľstva, migrantov, prisťahovalcov a utečencov, ľudí rôzneho veku a pohlavia, osôb so zdravotným postihnutím a príslušníkov zraniteľných skupín“ (porovnaj operačné smernice 174 a 194). Po vykázaní takýchto aktivít a výsledkov sa od členských štátov očakáva, aby poskytli rozčlenené údaje alebo vysvetlili, ako je takéto začlenenie zabezpečené.

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
	3. Miera, do akej je školenie realizované alebo adresované komunitám, skupinám a jednotlivcom, ako aj tým, ktorí pracujú v oblasti kultúry a dedičstva.	2.3 Iniciatívy na komunitnej a neziskovej báze poskytujú školenia k ochrane a rozvoju NKD na inkluzívnom princípe.	
		3.1 Školiace programy vrátane tých, ktoré sú realizované komunitami samotnými, umožňujú budovanie kapacít pre NKD so zameraním na komunitu, skupiny a jednotlivcov na inkluzívnom princípe.	Článok 14 (a)(ii) OD 82 OD 153(b), OD 155(b)
		3.2 Školiace programy umožňujú budovanie kapacít pre NKD so zameraním na tých, ktorí pracujú v oblasti kultúry a kultúrneho dedičstva, na inkluzívnom princípe.	Článok 14 (a)(iii) OD 153(b)
Šírenie a vzdelávanie	4. Rozsah, v akom formálne a neformálne vzdelávanie posilňuje šírenie NKD a rešpektovanie NKD	4.1 Praktikujúci umelci a nositelia ³¹ sú inkluzívne zapojení do tvorby návrhu a vývoja programov NKD vzdelávania a/alebo do aktívnej prezentácie a šírenia ich dedičstva.	OD 107(e)
		4.2 Spôsoby a metódy šírenia NKD, ktoré spoločnosť, skupiny a jednotlivci uznávajú, sú osvojované a/alebo posilňované a zahrňované do vzdelávacích programov, tak formálnych, ako aj neformálnych.	Článok 14(a)(i); Článok 14(a)(ii) OD 180(a)(iii)
		4.3 Vzdelávacie programy a/alebo mimoškolské aktivity týkajúce sa NKD a posilňovania jeho šírenia, realizované spoločnosťami, skupinami, mimovládnyimi organizáciami alebo inštitúciami pre kultúrne dedičstvo, sú dostupné a podporované.	OD 109
		4.4 Vzdelávacie programy pre učiteľov a programy školení pre poskytovateľov neformálneho vzdelávania zahrňujú prístupy k začleneniu NKD a jeho ochrany do vzdelávania.	

³¹ Hoci Dohovor dôsledne používa výraz „spoločnosť, skupiny a jednotlivci“, niekoľko hodnotiacich faktorov využíva výrazy ako "praktizujúce subjekty a nositelia" kvôli lepšej identifikácii svojich členov - aktérov, ktorí zohrávajú špecifickú rolu vo vzťahu k ich NKD.

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
	5. Miera, do akej je NKD a jeho ochrana začlenená do základného a stredoškolského vzdelávania, zahrnutá do obsahu príslušných odborov a využívaná na posilňovanie vyučovania a učenia sa o a prostredníctvom NKD a tiež na rešpektovanie NKD vlastného i NKD, s ktorým sa identifikujú iné spoločenstvá a jednotlivci.	5.1. NKD je v celej svojej rozmanitosti zahrnuté do obsahu príslušných disciplín ako príspevok sám o sebe a/alebo ako prostriedok na vysvetlenie alebo preukázanie iných subjektov.	Článok 14 (a)(i) OD 107 OD 180(a)(ii)
		5.2. Žiaci na školách sa učia rešpektovať a uvažovať o NKD svojho vlastného spoločenstva alebo skupiny, ako aj o NKD iných spoločenstiev a skupín prostredníctvom vzdelávacích programov.	Článok 14 (a)(i) OD 105 OD 180(a)(i) EP 11
		5.3. Rozmanitosť NKD žiakov sa prejavuje prostredníctvom materinského jazyka alebo viacjazyčného vzdelávania a/alebo zahrnutím „lokálneho rozmeru“ do vzdelávacích programov.	OD 107
		5.4. Vzdelávacie programy učia o ochrane prírodných a kultúrnych lokalít a pamätných miest, ktorých existencia je nevyhnutná pre vyjadrenie NKD.	Článok 14 (b) OD 155(e), OD 180(d) EP 5
	6. Miera, do akej ďalšie vzdelávanie podporuje prax a šírenie NKD, ako aj štúdium jeho sociálnych, kultúrnych a iných rozmerov	6.1. Inštitúcie ďalšieho vzdelávania ponúkajú osnovy a odbory (v oblastiach, ako je napríklad hudba, umenie, remeslá, technické a odborné vzdelávanie a školenia, atď.), ktoré posilňujú prax a šírenie NKD.	
		6.2. Inštitúcie ďalšieho vzdelávania ponúkajú osnovy a študijné odbory týkajúce sa NKD a jeho sociálnych, kultúrnych a iných rozmerov.	
Inventarizácia a výskum	7. Miera, do akej súpisy odrážajú rôznorodosť NKD a prispievajú k jeho ochrane	7.1. Od ratifikácie bol zavedený alebo zrevidovaný jeden alebo viaceré inventarizačné systémy zamerané na súpis a dokumentáciu rôznorodosti NKD.	Články 11 a 12 OD 1, OD 2
		7.2. Špecializované súpisy a/alebo súpisy s rôznym rozsahom odrážajú rozmanitosť a prispievajú k ochrane.	
		7.3. Súčasný súpis alebo súpisy boli aktualizované počas vykazovaného obdobia najmä kvôli tomu, aby odrážali aktuálnu životaschopnosť zahrnutých prvkov.	Článok 12 OD 1, OD 2

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
		7.4 Zjednodušil sa proces tvorby zoznamov NKD, pri súčasnom rešpektovaní pravidiel upravujúcich prístup k špecifickým aspektom NKD.	Článok 13(d)(ii) OD 85
	8. Miera, do akej je inventarizačný proces inkluzívny, rešpektuje rôznorodosť NKD a subjekty, ktoré ho praktikujú, a podporuje jeho ochranu zo strany spoločenstiev, skupín a jednotlivcov	8.1 Spoločenstvá, skupiny a príslušné mimovládne organizácie sa podieľajú inkluzívne na procese inventarizácie, ktorý určuje a posilňuje ich ochranné aktivity.	Článok 11 OD 1, OD 2 EP 1, EP 6, EP 8, EP 10
		8.2 Inventarizačný proces rešpektuje rôznorodosť NKD a jeho praktizujúce subjekty, vrátane postupov a prejavov vo všetkých vrstvách spoločnosti, rodoch a regiónoch.	
	9. Miera, do akej výskum a dokumentácia vrátane vedeckých, technických a umeleckých výskumov, prispieva k ochrane	9.1 Finančné a iné formy podpory podporujú výskum, vedecké, technické a umelecké štúdiá, dokumentáciu a archivovanie zamerané na ochranu a sú realizované v súlade s príslušnými etickými zásadami.	OD 173, OD 175
		9.2 Výskum je podporovaný, pokiaľ ide o prístupy k ochrane NKD a jeho vplyvy vo všeobecnosti, ako aj čo sa týka špecifických prvkov NKD či už sú alebo nie sú zapísané.	OD 162
		9.3 Praktizujúce subjekty a nositelia NKD sa podieľajú na riadení, implementácii a šírení výsledkov výskumu a vedeckých, technických a umeleckých štúdií, pričom všetko prebieha s ich informovaným, dobrovoľným súhlasom poskytnutým vopred a natrvalo.	OD 109(a), OD 109(e), OD 153(b)(ii), OD 175 EP 1, EP 7
	10. Miera, do akej sú výsledky výskumu a dokumentácie prístupné a sú využívané na posilňovanie tvorby politiky a zlepšovanie ochrany	10.1 Výsledky dokumentácie a výskumu sú prístupné spoločnostiam, skupinám a jednotlivcom, pri rešpektovaní obvyklých postupov upravujúcich prístup k špecifickým aspektom NKD.	Článok 13(d)(ii) OD 85, OD 101(c), OD 153(b)(iii) EP 5
		10.2 Výsledky výskumu, dokumentácie a výskumných, technických a umeleckých štúdií o NKD sú využívané na posilnenie tvorby politiky naprieč sektormi (prierezovo).	OD 153(b)(ii)

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
		10.3 Výsledky výskumu, dokumentácie a výskumných, technických a umeleckých štúdií o NKD sú využívané na posilnenie ochrany.	
Politické, právne a administratívne opatrenia	11. Miera, do akej politické, právne a administratívne opatrenia v oblasti kultúry odrážajú rôznorodosť NKD a dôležitosť jeho ochrany a do akej sú implementované.	11.1 Bola stanovená kultúrna politika a/alebo právne a administratívne opatrenia integrujúce NKD a jeho ochranu a odrážajúce jeho rozmanitosť, alebo boli tieto zrevidované a implementované.	Článok 13 (a) OD 153(b)(i), OD 171(d)
		11.2 Sú stanovené národné alebo regionálne stratégie a/alebo akčné plány ochrany NKD, alebo sú tieto revidované a implementované, vrátane plánov ochrany pre špecifické prvky, či už zapísané alebo nie.	OD 1, OD 2
		11.3 Poskytuje sa verejná finančná/alebo technická podpora ochrany prvkov NKD, či už zapísaných alebo nie, a to na spravodlivom princípe, vo vzťahu k celkovej podpore kultúry a kultúrneho dedičstva vo veľkom, pritom majú na zreteli prednosť tých, pre ktorých bola identifikovaná potreba naliehavej ochrany.	
		11.4 Informovanie o kultúrnej politike a/alebo právnych a administratívnych opatreniach integrujúcich NKD a jeho ochranu aktívnou účasťou spoločností, skupín a jednotlivcov.	
	12. Miera, do akej politické, právne a administratívne opatrenia v oblasti vzdelávania odrážajú rôznorodosť NKD a dôležitosť jeho ochrany a do akej sú implementované.	12.1 Politika a/alebo právne a administratívne opatrenia v oblasti vzdelávania sú stanovené alebo revidované a realizované s cieľom zabezpečiť uznanie, rešpektovanie a zvelaďovanie NKD.	Článok 14 (a)(ii)
		12.2 Stanovená je politika a/alebo právne a administratívne opatrenia v oblasti vzdelávania, alebo sú tieto zrevidované a implementované s cieľom posilniť šírenie a praktizovanie NKD.	Článok 14 (a)(ii)
		12.3 Politika a/alebo právne a administratívne opatrenia podporujú výučbu materinského jazyka a viacjazyčného vzdelávania.	Článok 14 (a)(ii) OD 107
	13. Miera, do akej politické, právne a administratívne	13.1 Etické princípy na ochranu NKD sú zohľadňované v rozvojových plánoch, politike a programoch.	OD 171(c) EP

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
	opatrenia v iných oblastiach, než je kultúra a vzdelávanie, odrážajú rôznorodosť NKD a dôležitosť jeho ochrany a do akej sú implementované.	13.2 Stanovená je politika a/alebo právne a administratívne opatrenia zamerané na inkluzívny sociálny rozvoj ³² a environmentálnu udržateľnosť alebo sa tieto revidujú za účelom zohľadnenia NKD a jeho ochrany.	OD 171(d), OD 178 OD 179 OD 181, OD 182, OD 188-190, OD 191,
		13.3 Stanovené sú politické a/alebo právne a administratívne opatrenia v reakcii na prírodné katastrofy alebo ozbrojené konflikty, alebo sú tieto zrevidované tak, aby zahrňovali dotknuté NKD a uznávali jeho význam pre dotknuté obyvateľstvo.	
		13.4 Stanovené sú politické a/alebo právne a administratívne opatrenia zamerané na inkluzívny hospodársky rozvoj ³³ alebo sa tieto revidujú za účelom zohľadnenia NKD a jeho ochrany.	OD 171(d), OD 183-186,
		13.5 Stanovené sú priaznivé finančné alebo fiškálne opatrenia alebo stimuly, alebo sa tieto revidujú s cieľom uľahčiť a/alebo podporiť prax a šírenie NKD a zvýšiť dostupnosť prírodných a iných zdrojov potrebných pre jeho praktizovanie.	OD 78, OD 186(b)
	14. Miera, do akej politické, právne a administratívne opatrenia rešpektujú zvyklosti, prax a	14.1 Subjektom praktizujúcim NKD, nositeľom NKD a spoločenstvám sú poskytované rôzne typy právnej ochrany, ako napríklad právo na ochranu duševného vlastníctva a právo na ochranu súkromia v prípade, keď je ich NKD využívané inými subjektmi na komerčné alebo iné účely.	OD 104, OD 173

³² V súlade s kapitolou VI operačných smerníc, pojem „inkluzívny sociálny rozvoj“ zahrňuje potravinovú bezpečnosť, zdravotnú starostlivosť, rovnosť mužov a žien, prístup k čistejšej zdravotne bezpečnej vode a trvalo udržateľné využívanie vôd; kvalitné vzdelanie je zahrnuté do indikátora 12.

³³ V súlade s kapitolou VI operačných smerníc, pojem „inkluzívny hospodársky rozvoj“ zahrňuje udržateľné živobytie, produktívne zamestnanie a dôstojnú prácu a vplyv turizmu a ochranu NKD a naopak.

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
	vyjadrovanie, najmä čo sa týka praktizovania a šírenia NKD.	<p>14.2 V politike a/alebo právnych a administratívnych opatreniach sa uznáva význam zvyklostí v rámci spoločností a skupín vo vzťahu k suchozemskému, morskému a lesným ekosystémom, ktoré sú potrebné pre prax a šírenie NKD.</p> <p>14.3 V politike a/alebo právnych a administratívnych opatreniach sa uznáva praktizovanie a vyjadrenie NKD, ktoré prispieva k predchádzaniu sporov a k mierovému riešeniu konfliktov.</p>	OD 178(c)
Úloha nehmotného kultúrneho dedičstva a jeho ochrana v spoločnosti	15. Miera, do akej je dôležitosť NKD a jeho ochrany uznávaná v spoločnosti, či už dotknutými spoločnosťami, skupinami a jednotlivcami alebo spoločnosťou ako celkom.	15.1 Spoločnosti, skupiny a jednotlivci využívajú svoje NKD k svojmu úžitku, a to aj v rámci programov udržateľného rozvoja.	
		15.2 Spoločnosti, skupiny a jednotlivci využívajú svoje NKD na vedenie dialógu na podporu vzájomného rešpektu, riešenia konfliktov a budovania mieru.	
		15.3 Rozvojové opatrenia uznávajú dôležitosť NKD v spoločnosti ako zdroja identity a kontinuity a zdroja vedomostí a zručností a posilňujú jeho úlohu ako prostriedku umožňujúci udržateľný rozvoj.	OD 170, OD 173
	16. Miera, do akej inkluzívne plány a programy, ktoré sa zameriavajú na zvyšovanie sebaúcty a vzájomného rešpektu, zdôrazňujú význam ochrany NKD	<p>16.1 Plány a programy ochrany NKD zahrňujú všetky sektory a vrstvy spoločnosti, vrátane, ale nielen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • domáceho obyvateľstva; • skupín s rôznou etnickou identitou; • migrantov, prisťahovalcov a utečencov; • osôb rôznych vekových kategórií; • osôb oboch pohlaví; • osôb so zdravotným postihnutím; • príslušníkov zraniteľných skupín. 	OD 100, OD 102, OD 174, OD 194, EP 1, EP 2, EP 4, EP 9, EP 10

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
		16.2 V rámci spoločenstiev, skupín a jednotlivcov je podporovaná sebaúcta a vzájomný rešpekt prostredníctvom plánov a programov ochrany NKD všeobecne a/alebo čo sa týka špecifických prvkov NKD, či už je, alebo nie je zapísané.	Článok 1 Článok 2 Článok 14 (a) OD 100 OD 107, OD 155
Zvyšovanie povedomia	17. Miera, do akej sa spoločenstvá, skupiny a jednotlivci intenzívne zapájajú do zvyšovania povedomia o dôležitosti NKD a jeho ochrany	17.1 Aktivity zamerané na zvyšovanie povedomia odrážajú inkluzívnu a čo najširšiu možnú účasť spoločenstiev, skupín a jednotlivcov.	OD 101
		17.2 Je zabezpečený slobodný, predchádzajúci, trvalý a informovaný súhlas dotknutých komunít, skupín a jednotlivcov na vykonávanie činností na zvýšenie informovanosti o konkrétnych prvkoch ich nehmotného kultúrneho dedičstva.	OD 101
		17.3 Pri zvyšovaní povedomia spoločenstiev, skupín a jednotlivcov o ich NKD sú adekvátne chránené ich práva a etické a materiálne záujmy.	OD 101(b) OD 101(d) OD 104, OD 171 EP 7
		17.4 Mládež je aktívne zapojená do aktivít zameraných na zvyšovanie povedomia, vrátane zberu a šírenia informácií o NKD ich spoločenstva alebo skupiny.	Článok 14 (a)(i) OD 107(f)
		17.5 Spoločenstvá, skupiny a jednotlivci využívajú na zvyšovanie povedomia o dôležitosti NKD a jeho ochrane informačné a komunikačné technológie a všetky formy médií, najmä nových médií.	
	18. Miera, do akej sa na zvyšovaní povedomia o dôležitosti NKD a jeho ochrany, a na podpore porozumenia a vzájomnej úcty podieľajú médiá.	18.1 Mediálne pokrytie zvyšuje povedomie o dôležitosti NKD a jeho ochrany a podporuje vzájomný rešpekt medzi spoločenstvami, skupinami a jednotlivcami.	OD 111 OD 112 OD 113
18.2 Sú vypracované a realizované špecifické činnosti spolupráce alebo programy týkajúce sa NKD medzi rôznymi zainteresovanými stranami vo vzťahu k NKD a mediálnymi organizáciami vrátane činností zameraných na budovanie kapacít.			

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
		18.3 Mediálne programy zamerané na NKD sú inkluzívne a využívajú jazyky spoločenstiev a zainteresovaných skupín a/alebo sa zaoberajú rôznymi cieľovými skupinami.	OD 112, OD 113
		18.4 Mediálne pokrytie NKD a jeho ochrana je v súlade s pojmami a terminológiou Dohovoru.	
	19. Miera, do akej sa na zvyšovaní povedomia o dôležitosti NKD a jeho ochrany, a na podpore porozumenia a vzájomnej úcty podieľajú verejné informačné kampane.	19.1 Praktizujúcim subjektom a nositeľom NKD sa dostáva verejného uznania na inkluzívnom princípe prostredníctvom politik a programov.	OD 105(d)
		19.2 Pre spoločenstvá, skupiny a jednotlivcov, ako aj širokú verejnosť, výskumníkov, médiá a ostatné zainteresované strany sa organizujú verejné podujatia zamerané na NKD a Dohovor, jeho význam a ochranu.	OD 105(b)
		19.3 Rozvíjané a podporované sú programy na propagáciu a šírenie osvedčených postupov ochrany.	OD 106
		19.4 Informovanie verejnosti o NKD podporuje vzájomný rešpekt a uznanie v rámci spoločenstiev a skupín, ako aj medzi nimi navzájom.	
	20. Miera, do akej programy zamerané na zvyšovanie povedomia o NKD rešpektujú príslušné etické zásady.	20.1 V rámci aktivít zameraných na zvyšovanie povedomia sú rešpektované etické zásady ochrany NKD.	EP
		20.2 V rámci aktivít zameraných na zvyšovanie povedomia sú rešpektované etické zásady, najmä tie, ktoré sú zakotvené v príslušných profesijných kódoch alebo štandardoch.	OD 103
Angažovanosť spoločenstiev, skupín a jednotlivcov, ako aj ostatných zainteresovaných	21. Miera, do akej je posilňovaná angažovanosť zainteresovaných strán v ochrane NKD.	21.1 Spoločenstvá, skupiny a jednotlivci sa zúčastňujú, na inkluzívnom princípe a v čo najširšej možnej miere, na ochrane NKD vo všeobecnosti aj na ochrane konkrétnych prvkov NKD, či už sú, alebo nie sú zapísané.	Článok 15 OD 1, OD 2, OD 7, OD 79, OD 101(b) OD 171(a), EP 1, EP 2, EP 9

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
strán		21.2 Mimovládne organizácie a ostatné subjekty občianskej spoločnosti sa podieľajú na ochrane NKD vo všeobecnosti aj na ochrane konkrétnych prvkov NKD, či už sú, alebo nie sú zapísané.	OD 90 OD 108, OD 157(e), OD 158(b) OD 162(d), OD 163(b)
		21.3 Subjekty súkromného sektora sa zúčastňujú na ochrane NKD a jeho špecifických prvkov, či už zapísaných alebo nie, rešpektujúc etické zásady ochrany NKD.	OD 187,
	22. Miera, do akej občianska spoločnosť prispieva k monitorovaniu ochrany NKD.	22.1 Spoločenstvá, skupiny a jednotlivci majú k dispozícii prostredie priaznivé pre monitorovanie a realizáciu vedeckých, technických a umeleckých štúdií o programoch a opatreniach zameraných na ochranu NKD.	
		22.2 Mimovládne organizácie a iné subjekty občianskej spoločnosti majú k dispozícii prostredie priaznivé pre monitorovanie a realizáciu vedeckých, technických a umeleckých štúdií o programoch a opatreniach zameraných na ochranu NKD.	OD 83 OD 151, OD 153(b)(ii)
		22.3 Vedci, odborníci, výskumné organizácie a vedecké centrá majú k dispozícii prostredie priaznivé pre monitorovanie a realizáciu vedeckých, technických a umeleckých štúdií o programoch a opatreniach zameraných na ochranu NKD.	
	Medzinárodná angažovanosť	23. Počet a geografické rozmiestnenie mimovládnych organizácií, verejných a súkromných inštitúcií a súkromných osôb zaangažovaných Výborom v	23.1 Počet mimovládnych organizácií akreditovaných poskytovať poradenské služby, ich geografické rozmiestnenie a ich zastúpenie v rôznych doménach.
23.2 Percento akreditovaných mimovládnych organizácií, ktoré sa zúčastňujú na zasadnutiach a pracovných skupinách riadiacich orgánov Dohovoru a ich geografické rozmiestnenie.			

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
	rámci poradných alebo konzultačných kapacít ³⁴	23.3 Počet príležitostí a činností, na ktorých sa zúčastňujú akreditované mimovládne organizácie z iniciatívy Výboru na konzultačné účely, mimo hodnotiacich mechanizmov.	Článok 8
	24. Percentuálny podiel zmluvných štátov aktívne spolupracujúcich s ostatnými zmluvnými štátmi na ochrane.	24.1 Realizuje sa dvojstranná, mnohostranná, regionálna alebo medzinárodná spolupráca zameraná na implementáciu opatrení na ochranu NKD vo všeobecnosti.	Článok 19 OD 86
		24.2 Realizuje sa dvojstranná, mnohostranná, regionálna alebo medzinárodná spolupráca zameraná na implementáciu ochranných opatrení pre špecifické prvky NKD, najmä tie v ohrození, ktoré sa nachádzajú na území viacerých štátov, a pre cezhraničné prvky.	
		24.3 Prebieha výmena informácií a skúseností týkajúcich sa NKD a jeho ochrany, vrátane výmeny osvedčených postupov (príkladov dobrej praxe), medzi zmluvnými štátmi.	Článok 19 OD 156 OD 193
		24.4 Zdieľa sa dokumentácia týkajúca sa prvku NKD prítomnom na území iného zmluvného štátu.	Článok 19 OD 87
	25. Percento zmluvných štátov, ktoré sa aktívne zapájajú do medzinárodného networkingu a inštitucionálnej spolupráce.	25.1 Členský štát sa zapája, ako hosťiteľ alebo príjemca, do činností centier pre NKD kategórie 2.	OD 88
		25.2 Podporovaný je medzinárodný networking medzi spoločnosťami, skupinami a jednotlivcami, mimovládny organizáciami, odborníkmi, odbornými centrami a výskumnými inštitútmi, aktívnymi v oblasti NKD.	OD 86
		25.3 Členský štát sa podieľa na činnostiach súvisiacich s NKD medzinárodných a regionálnych orgánov iných než UNESCO.	
	26. Fond NKD UNESCO účinne podporuje ochranu a	26.1 Zmluvné štáty sa uchádzajú o finančnú alebo technickú pomoc z fondu NKD a implementujú programy ochrany vyplývajúce z takejto pomoci.	Článok 19, Článok 21

³⁴ Tento ukazovateľ je monitorovaný a vykazovaný iba na globálnej úrovni.

Tematické oblasti	Základné ukazovatele (stručne)	Hodnotenie podľa nasledujúcich	Citácie ²⁸
	medzinárodnú angažovanosť ³⁵	<p>26.2 Zmluvné štáty alebo iné subjekty poskytujú dobrovoľné doplnkové príspevky do fondu NKD UNESCO, tak na všeobecné, ako aj osobitné účely, najmä na globálny program budovania kapacít.</p> <p>26.3 Fond NKD UNESCO je využívaný na podporu nákladov účasti na zasadaniach riadiacich orgánov Dohovoru zo strany širokej škály zainteresovaných subjektov, vrátane NKD odborníkov a akreditovaných mimovládnych organizácií z rozvojových krajín, verejných a súkromných inštitúcií, ako aj členov spoločenstiev a skupín, pozvaných na tieto stretnutia z titulu svojej poradnej funkcie.</p>	<p>Článok 25.5, Článok 27 OD 68-71</p> <p>Článok 8, Článok 9 OD 67</p>

³⁵ Tento ukazovateľ je monitorovaný a vykazovaný iba na globálnej úrovni.

6 Záver

Predkladaný materiál Konceptia udržateľného rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry na roky 2020 – 2025 vznikol na pôde MKSR a vychádza z aktuálnych Operačných smerníc a súvisiacich dokumentov k Dohovoru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO vypracovaných a odsúhlasených expertnými pracovnými skupinami, Medzivládny výborom a Valným zhromaždením členských štátov Dohovoru v nadväznosti na ciele Agendy 2030 a udržateľný rozvoj. Je v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2016 – 2020.

Materiál obsahuje stručný prehľad aktuálnych nástrojov štátnej kultúrnej politiky v predmetnej oblasti na Slovensku a v medzinárodnom kontexte a zároveň víziu a Návrh rámca hodnotenia implementácie Dohovoru definovaných v rámci dlhodobých, strednodobých i krátkodobých cieľov rozpracovaných v 8 samostatných tematických oblastiach, s konkretizovaním 26 hlavných a 84 pridružených ukazovateľov predstavujúcich medzinárodne definovaný návod k efektívnemu dosahovaniu kľúčových cieľov a vízií Dohovoru. Hlavným prínosom predkladanej koncepcie je oficiálne zaangažovanie jednotlivých rezortov do plnenia cieľov tak, aby priebežne vedome participovali na implementácii Dohovoru (podľa vecne príslušných kompetencií) a zároveň sa aktívne podieľali na príprave podkladov k periodickej Hodnotiacej správe, ktorá bude zostavená v gescii MK SR a predložená medzivládny výboru Dohovoru k 15. decembru 2021. Výstupy zároveň poslúžia ako východisko k následnému vypracovaniu Národného akčného plánu udržateľného rozvoja nehmotného kultúrneho dedičstva a tradičnej ľudovej kultúry na roky 2022 – 2025. Z uvedených dôvodov konceptia v tejto fáze nevyžaduje zvyšovanie prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Možnosti efektívneho a systémového nastavenia konkrétnych finančných nástrojov podpory a udržateľného rozvoja špecifickej prierezovej oblasti kultúry budú súčasťou plánovaného participatívne kreovaného dokumentu v nasledujúcom období.